

Bazilika sv. Prokopa (prohlídky), Třebíč

Popis:

Bazilika sv. Prokopa pochází přibližně z první poloviny 13. století a byla součástí benediktinského kláštera v Třebíči, později přebudovaného na zámek. Architektonický vzhled baziliky je skvělým dokladem zpracování nových podnětů ze západní a střední Francie, z Burgundska a jihozápadního Německa. Nejvíce obdivován je vstupní portál z počátku 13. století a románská krypta. Bazilika byla spolu s židovskou čtvrtí a hřbitovem v roce 2003 zapsaná na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Je přístupná veřejnosti v rámci pravidelných prohlídek.

Podrobný popis:

Bazilika byla vybudována v letech 1240–1260 na místě starší stavby kostelíka sv. Benedikta v přechodném románsko-gotickém slohu a při jejím budování se uplatnila pozdně románsky orientovaná stavební huť, která k nám přišla z jihozápadní Francie přes Burgundsko a Horní Rýn. Stejně jako samotný klášter, trpěla bazilika v dobách obléhání Třebíče uherskými vojsky v roce 1468. Později byla několikrát stavebně upravována a od 1. poloviny 16. století byla užívána z větší části k účelům světským. Teprve roku 1704 dal Jan Karel z Valdštejna upravit nejméně poškozenou část baziliky, presbytář, na zámeckou kapli, zasvěcenou sv. Prokopovi. Vlastní renovace baziliky byla provedena až v letech 1725–1733 za Jana Josefa z Valdštejna, pod vedením architekta Františka Maxmiliána Kaňky, který zchátralou klenbu nahradil barokní síťovou štukovou klenbou. V této době byly vystavěny obě věže ve stylu barokní gotiky. Zajímavý je osud monumentálního portálu, který byl v minulosti zazděn a zcela zapomenut (severní předsíň se zazděným portálem byla upravena na byt zámeckého kaplana), jeho „znovuobjevení“ pomohla na konci 19. století náhoda.

Na obnově baziliky pracoval v letech 1924–1935 také architekt Kamil Hilbert, který se mimo jiné podílel i na dostavbě katedrály sv. Víta v Praze. Ještě v roce 1956 byla dokončena stavba zničené jižní kaple s apsidou.

Region: Třebíčsko

Město: Třebíč

URL: <http://www.trebic.cz/unesco/> <http://www.visittrebic.eu/>

Zpřístupnění: přístupné s omezením

Bezbariérový přístup: ano s omezením

GPS: 49°13'1.358"N, 15°52'24.028"E

Mapa: <http://maps.google.com/maps?q=49.2170439,15.8733411&z=12>

Obrázky:

